

Remissvar på Statens maritima och transporthistoriska museers och Statens försvarshistoriska museers redovisning av uppdrag att lämna förslag på organisationsförändring

Statskontoret redovisar i detta remissvar synpunkter på Statens maritima och transporthistoriska museers (SMTM) och Statens försvarshistoriska museers (SFHM) redovisning av uppdrag att lämna förslag om organisationsförändring.

Utifrån tidigare erfarenheter gör vi ett antal medskick om regeringen beslutar sig för en sammanslagning.

Statskontoret instämmer i myndigheternas förslag och bedömningar

Statskontoret instämmer överlag i myndigheternas redovisning av förslag och bedömningar. Statskontoret delar myndigheternas bedömningar att det finns förutsättningar för effektiviseringar då SMTM och SFHM har uppgifter som är närliggande. Vi bedömer också att det finns goda förutsättningarna för effektiviseringar då myndigheterna tycks ha en gemensam målbild med genomförandet. Det finns en potential för effektivisering i kärnverksamheten och i en robustare stödverksamhet.

Regeringens ambition om att de uppgifter och verksamheter som myndigheterna har för närvarande ska vara oförändrade, och att genomförandet ska ske så att uppgifterna utförs med bibehållen effektivitet och kvalitet bedömer vi som svåruppnåeligt på kort och medellång sikt. Genomförandet kommer, som myndigheterna redovisar, att generera vissa ökade kostnader på denna sikt. Vi delar också myndigheternas bedömningar att det finns risker för att organisationsförändringen kan begränsa vissa önskvärda resultat på kort och medellång sikt.

Vår erfarenhet är också att det tar tid att realisera samordningsvinster och att dessa ofta inte är så stora som förväntat.

Det behöver inte inrättas ett insynsråd vid den nya myndigheten

Statskontoret delar däremot inte bedömningen att det vid den nya myndigheten behöver inrättas ett insynsråd. Organisationsförändringen förändrar inte myndighetens verksamhet eller kontaktytor så att det är motiverat att inrätta ett insynsråd.

Statskontoret avstyrker förslaget till namn på den nya myndigheten

Statskontoret tillstyrker inte förslaget till namn för den nya myndigheten.

Myndigheterna föreslår att den nya sammanslagna myndigheten ska heta Statens museer. Namnet föreslås ha en underrubrik som tydliggör vilka områden som myndigheten bedriver. Statskontoret avstyrker förslaget då det inte av namnet är tydligt vilken verksamhet som museerna ansvarar för. Det bör enligt den förvaltningspolitiska propositionen framgå av namnet vilken verksamhet som myndigheten bedriver.¹

Regeringen kan hämta hem besparingen i stödverksamheten

För att realisera besparingarna behöver den nya myndigheten följa kostnader i stöd- och kärnverksamheter. Regeringen bör följa när besparingen i stödverksamheten inträffar och kan fatta beslut om att minska myndighetens anslag så att det motsvarar besparingen, givet att det inte finns andra skäl att öka myndighetens anslag.

Sammanslagningen bör följas upp

Om regeringen beslutar att sammanslå myndigheterna bör regeringen följa förändringen. Detta för att kunna vidta åtgärder om det uppstår negativa effekter i verksamheterna.

Medskick vid en eventuell sammanslagning

Om regeringen bestämmer sig att gå vidare med sammanslagningen har Statskontoret ett antal medskick att göra baserat på vår erfarenhet från analyser av tidigare organisationsförändringar:

- regeringen behöver utforma ett genomförandeuppdrag, där ett tydligt syfte och motiv för organisationsförändringen kommuniceras.
- regeringen behöver ge förutsättningar, initialt för de tre myndigheterna och därefter för den sammanslagna myndigheten, att klara omställningen. Förutom

¹ Prop. 2009/10:175, s. 41.

tydligt syfte behövs resurser, tid för omställning, samt att regeringen fungerar som stöd för myndigheten när den behöver prioritera om i verksamheten.

- regeringen och myndigheterna behöver ha en öppen och transparent dialog om de utmaningar som organisationsförändringen innebär under hela omställningsperioden, både på kort och lång sikt.
- den sammanslagna myndigheten behöver vara förberedd på att organisationsförändringen kommer att kräva mycket tid, vilket begränsar möjligheterna till annat utvecklingsarbete.
- den sammanslagna myndigheten behöver prioritera arbetet med att etablera en gemensam organisationskultur.
- myndigheterna bör planera för hur de kan göra nollmätningar och inom den nya myndigheten regelbundna uppföljningar av administrativa kostnader. Om regeringen i efterhand vill veta om faktiska samordningsvinster har realiserats så är detta något som myndigheterna behöver få rimligt med tid för att förbereda.
- vid sammanslagningar finns en risk att den mindre myndigheten förutsätts anpassa sin verksamhet och sitt arbetssätt till den större. Här är det viktigt att den sammanslagna myndigheten utgår från sina breddade uppgifter och ansvarsområden, samt använder sig av ett helhetsperspektiv för att skapa en effektiv och ändamålsenlig verksamhet.

Generaldirektör Anneli Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende.
Utredningschef Gabriel Brandström och utredare Charlotta Eriksson, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Anneli Roswall Ljunggren

Charlotta Eriksson